

01.09.2021

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE:*****Çavuşoğlu BAE'li mevkidaşı ile görüştü***

Dışişleri Bakanlığında yapılan bilgilendirmeye göre, Mevlüt Çavuşoğlu ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Dışişleri Bakanı Abdullah bin Zayid Al Nahyan ile telefonda görüştü. Çavuşoğlu ile Nahyan'ın görüşmesinde ikili ilişkiler ele alındı. (@TC_Disileri)

Çavuşoğlu, Sırbistan Cumhurbaşkanı ile görüştü

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, Sırbistan Cumhurbaşkanı Vucic ile görüştüğünü açıkladı. Çavuşoğlu, "İkili ilişkilerimizi ve bölgesel iş birliği projelerini ele aldık" sözlerini kullandı. (@TC_Disileri)

Türkiye-Mısır görüşmelerinin ikinci turu Ankara'da gerçekleştirilecek

Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Türkiye-Mısır siyasi istişarelerinin ikinci turunun, Dışişleri Bakan Yardımcısı Büyükelçi Sedat Önal ve Mısır Dışişleri Bakan Yardımcısı Büyükelçi Hamdi Loza başkanlığındaki heyetler arasında gerçekleştirileceği belirtildi. 7-8 Eylül 2021 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilecek görüşmelerde, ikili ilişkiler ve bölgesel konular ele alınacak. (@TC_Disileri)

Terör Gündemi

- İstanbul merkezli 12 ilde FETÖ'nün TSK yapılanmasına düzenlenen operasyonda haklarında yakalama kararı çıkarılan 32 kişi gözaltına alındı. 7 şüphelinin yakalanması için çalışmalar sürüyor.
- PKK/KCK terör örgütünden kaçan 5 örgüt mensubu daha güvenlik güçlerine teslim oldu.

- Milli Savunma Bakanlığı, Barış Pınarı bölgesine saldırı girişiminde bulunan 4 PKK/YPG'li teröristin etkisiz hale getirildiğini açıkladı.

2. AVRUPA:

"Batı için açık bir yenilgi"

AB diplomasisi başkanı Afganistan'daki olayı "Batı için açık bir yenilgi" olarak nitelendirdi. Josep Borrell'e göre bu ülkedeki kriz "uluslararası ilişkilerde önemli bir değişikliğe" yol açacak.. Öte yandan AB, Afganistan'dan gelen mültecilerin yeniden yerleştirilmesi konusunu ele almak için Eylül ayında bir konferans düzenleyecek.

Simon Gass, Katar'da Taliban hareketinin üst düzey üyeleriyle bir araya geldi

İngiltere Başbakanı'nın Afganistan Özel Temsilcisi Simon Gass, Katar'da Taliban hareketinin üst düzey üyeleriyle bir araya geldi. Times'ın gazetecisi Stephen Swinford bunu Salı günü Twitter'da duyurdu.

Yunanistan, Türkiye ile sınırına 40 kilometrelik çelikten duvar ördü

Yunanistan, olası göçmen akınına karşı Türkiye ile sınırına 40 kilometrelik çelikten duvar ördü. Duvarda elektronik gözetleme sistemi ve elektrikle şok düzeneği de kurulduğu bildirildi. Bazı bölgelerde ise çift duvar ile güvenlik sağlanıyor.

Polonya, Belarus sınırındaki göçü engellemek için OHAL ilan edecek

Polonya'da hükümet, Belarus sınırından geçen göçmen sayısındaki artış nedeniyle cumhurbaşkanından olağanüstü hal ilan etmesini istedi.(EuroNews)

AB ülkelerinin içişleri bakanları, Afganistan için olağanüstü toplandı: Mali yardım sözü

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun içişlerinden sorumlu üyesi Ylva Johansson, AB- Türkiye göç mutabakatının Afganlar için uygun olacağını düşünmediğini, durumun gözlenerek en uygun çözümün bulunması gerektiğini belirtti.(EuroNews)

İngiliz Dışışleri Bakanı, Kabil havalimanıyla ilgili ülkesinin suçlandığı Pentagon'dan sızan notları yalanladı

İngiltere Dışışleri Bakanı Dominic Raab, ABD'nin Kabil havalimanının terör saldırısına hedef olan kapısını saatler önce kapatmak istediğini ancak kapının İngiltere'ye tahliye edilenlerin havalimanına girmesine izin vermek için açık tutulduğu yönündeki ABD Savunma Bakanlığından (Pentagon) sızan notları reddetti.(Şarkul Avsat)

Almanya'dan Kabil'deki büyükelçiliğin açılması için Taliban'a şart

Almanya Dışışleri Bakanı Maas Almanya'nın Kabil'deki büyükelçiliğini yeniden açabileceğini söyleyerek, "Maas, "Siyasi açıdan mümkün olur ve güvenlik izin verirse Almanya'nın Kabil'de yeniden büyükelçiliği olur" dedi.(DW)

BM'den Taliban'a kapsayıcı hükümet kurma çağrısı

BM, ABD'nin Afganistan'dan çekilme ve tahliyeleri tamamlamasının ardından ülkede kontrolü tamamen ele alan Taliban'a kapsayıcı bir hükümet kurma ve insan haklarına saygı duyması çağrısı yaptı.(TRT Haber)

AB'den Afgan Göç Dalgasına "Güvenlik" Önlemleri

Avrupa Birliği, Afgan göçmenlerin sığınma taleplerinin kabulü konusunda, daha çok AB sınır güvenliğinin ve BM gibi uluslararası kuruluşların ön planda tutulmasını içeren bir bildiri yayımladı.(VOA)

Dünya Basını

- The Wall Street Journal: Çin ve Rusya Amerika'nın Afgan çöküşünden kazançlı çıkacak mı? İlk baştaki karamsarlığa rağmen, şimdi Afganistan onların sorunu olduğu için Pekin ve Moskova'daki ruh hali daha fazla endişe verici olabilir.
- Wall Street Journal (ABD): Rusya ve Çin, ABD'nin geri çekilmesini izliyor. Trump'ın eski danışmanı John Bolton, ABD'nin Afganistan'dan trajik bir şekilde çekilmesinin dünyanın stratejik bir yeniden örgütlenmesini tetikleyeceğine inanıyor.
- Atlantic Council, (ABD): Ukrayna Dışışleri Bakanı Kuleba, Doğu Ukrayna'daki diplomatik vurgunun Kırım'ın işgalinin "tamamen unutulmasına" yol açtığını kabul ediyor, ancak Kırım Platformu'nun başlatılmasıyla bu hatanın düzeltildiğini belirtiyor.

- The Telegraph, (İngiltere): Hegel'in tarihin aklın ilerlemesi olduğu varsayımına dayanan Fukuyama, liberal demokrasinin ve piyasa kapitalizminin kazandığına ve başka hiçbir ideolojik sistemin bunlara direnemeyeceğine inanıyordu. Afganistan yanılttı.
- Atlantik (ABD): Afganistan bir süper gücü nasıl değiştirdi? Moskova'nın başarısızlığı, Sovyetleri yeniden değerlendirmeye zorladı. ABD'nin Afganistan'daki başarısızlığından sonra medya, bunun Amerikan imparatorluğunu nasıl değiştireceğine odaklandı.
- Carnegieendowment: Batılı politika yapımcılar çöktü. Moskova, Suriye ve Libya gibi savaşın harap ettiği ülkelerde ustaca askeri güçler yerleştirdi ve Batılılara yasak olan aktörlerle ilişki kurdu ve böylece kendisini önemli bir güç komisyoncusu olarak konumlandırdı.
- Finansavisen (Norveç): Rus ayısı stres altında. Sbanken'den Alexander B. Koldingsnes, iç zorluklar ve petrol fiyatlarının birleşiminin Rusya'nın dış politika arenasındaki artan faaliyeti için ön koşullar yaratabileceğini söylüyor.
- Warontherocks: Pekin, Ankara ve Moskova'daki liderler, Afganistan'da Ghani'nin Amerikan ve NATO destekli rejiminin çöküşünü izlerken muhtemelen gözyaşı dökmediler. Amerika'ya yenilgisi onlara yeni fırsatlar sundu.
- wam.ae: Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan ve BAE-Şeyhi Muhammed bin Zayed, temas kurdu. Türkiye-Emirlik ilişkilerini reforme etme yolu hızla ilerliyor ve Türkiye ve BAE'de istenilen sonuçlara ulaşırsa Kahire ve Riyad ile de normalleşme hızlandırılacak.
- Fakty, (Bulgaristan): Rus teknolojisiyle ilgili karanlık gerçek: Sadece bir ayda Rus uçaklarıyla altı kaza meydana geldi.

3. ORTADOĞU:

Katar, Husilerin Abha Uluslararası Havaalanı'nı hedef alma girişimini kınadı

Katar, Husi milislerin Suudi Arabistan'daki Abha Uluslararası Havaalanı'nı silahlı insansız

- hava aracı (SİHA) ile iki kez hedef alma girişimini kınadı.(Şarkul Avsat)

Filistin'de İsrail askerlerinin açtığı ateş sonucu bir kişi yaşamını yitirdi

Filistin'de işgal altındaki Batı Şeria'da İsrail askerlerinin ateşi sonucu yaralanan bir Filistinlinin hayatını kaybettiği bildirildi.(Şarkul Avsat)

Irak'ta ABD'ye yönelik saldırı

Irak'ın Babil vilayetindeki ABD lojistik konvoyuna EYP'li saldırı düzenlendi.(Middle East News)

Filistinlilerden sınırda lastik yakma eylemi

Filistinliler İsrail-Gazze sınırında 4 gecedir lastik yakıyor.(Middle East News)

Irak'ta kritik panel

Irak'ın başkenti Bağdat'ta düzenlenen "Radifeyn Forumu"nun 5'inci panelinde Irak'ta güvenlik ve savunma sistemi; görevler, engeller ve sorumluluk dağılımı konuları ele alındı.(Middle East News)

Suriye Kısa Kısa

- Rus baskınları İdlib'in güneyindeki Jabal Al-Zawiya'daki bölgeleri hedef aldı.
- Terör örgütü Suriye Demokratik Güçleri, rejimle iletişim kurmak suçlamasıyla Deyrizor'un doğu kırsalında rejimin Halk Meclisi üyelerinden iki kardeşi tutukladı.
- Deraa el-Balad mahallelerine yönelik bombardıman devam ederken, Dera'nın batı kırsalındaki Şeyh Saad bölgesi ve Dael kentinde rejime ait bir askeri parçanın yerel savaşçılar tarafından hedef alınmasıyla bağlantılı olarak çatışmalar devam etti. Hava Kuvvetleri İstihbaratına ait bir kontrol noktası hedef alındı.
- Suriye'nin işgal altındaki Golan sınırına yakın Kuneytra kırsalında meydana gelen patlamada rejim güçlerinin iki üyesi hayatını kaybetti.
- Irak'tan gelen İran yapımı karadan karaya füze sevkiyatı, Deyrizor'un doğusundaki Al-Mayadin şehrinde İranlı milislere ulaştı.
- Kimliği belirsiz Silahlı kişiler Batı Dera'da rejim güçlerinin askeri noktalarına saldırdı.
- Daraa al-Balad'da ileri gelenlerin, silahlı insanları tüm silahlarını teslim etmeye ve onları kuzey Suriye'ye sınır dışı etmek üzere yeni müzakereler yürütmek için bir araya geldi. Dera'da temkinli sakinlik sürüyor.

- Halep'in kuzeyindeki Handarat kampında savaş kalıntılarının patlaması sonucu altı çocuk yaralandı.
- Irak'tan gelen İran yapımı roketler doğu Deyrizor'a karadan ulaştı.
- "Tahrir el-Şam" gazetesinde, rejim kontrolündeki bölgelerden gelen 12 TIR BM yardımı İdlib vilayetine girdi.
- Suriye İnsan Hakları Gözlemevi, Kansafr'a'nın güneydoğusunda, İdlib kırsalında rejim güçleriyle temas eksenlerinin yakınında kara mayınlarının patlaması sonucu 3 grup üyesinin öldürüldüğünü belgeledi.
- Rejim güçleri, Batı Hama kırsalındaki Al-Ziyara kasabasını ağır top ve füzelerle bombaladı.
- Amerikan üssünün yakınındaki "Koniko" gaz sahasına 3 roket düştü.
- Rus savaş uçakları şimdiye kadar 4 hava saldırısı düzenledi. Hedef alınan bölge Cısır Şuğur beldesinin kuzeyinde bulunan Hamame ormanları.
- Haberler Deir Ez Zor doğusunda Koniko gaz sahası üssünde patlamalardan bahsediyor. Bu patlamaların, Fırat nehri batısında konuşlu İran milisleri tarafından birkaç füzeyle üssün hedef alınması sonucunda olması muhtemeldir.
- PKK/PYD milisleri, Rakka kuzeyinde savaş cepheleleri üzerinde ki askeri noktalarını güçlendirmeye eş zamanlı olarak El-Şerke ve El-Hebet köyleri arasında bir dizi tünel kazıyor.
- SDG milisleri medyaya Suriye'nin kuzey doğusuna yakın Türk saldırısı bulunduğu bahanesiyle genel alarm ve askeri seferberlik çağrısında bulundular. SDG Kürt milislerine bağlı gazeteciler, Suriye'nin kuzey doğusu bölgelerine olası Türk saldırısının bulunduğu bahanesiyle askeri seferberlik ve genel alarm çağrısında bulunuyorlar.

4. AFRIKA :

Sudan'ın başkenti Hartum'da Rus Wagner paralı askeri görüntülendi

Sudan'ın başkenti Hartum'da Rus Wagner paralı askeri görüntülendi. Rusya'nın Sudan'daki varlığı paralı askerler üzerinden tüm Afrika'da artıyor.

Mısır Dışişleri Bakanı Yardımcısı Hamdi Loza, 7-8 Eylül'de Ankara'yı ziyaret edecek

Mısır-Türkiye arasında normalleşme adımlarının yanı sıra Libya'da işbirliği konularının da görüşülmesi bekleniyor.

Nijerya'da terör örgütü IŞİD tarafından gerçekleştirilen saldırılarda 17 kişi öldü

Dün Nijerya'da terör örgütü DEAŞ'ın Batı Afrika kolu 'Batı Afrika Eyaleti İslam Devleti' (ISWAP) tarafından düzenlenen saldırıda, aralarında bir asker ve bir yardım gönüllüsünün de olduğu en az 17 kişi hayatını kaybetti.(Şarkul Avsat)

5. ASYA :***BAE'den Kanal İstanbul adımı***

BAE ile Türkiye'nin normalleşme adımlarına paralel olarak BAE devlet şirketlerinin Kanal İstanbul'a yatırım yapmak için girişimde bulunacağı iddia edildi. Üst düzey BAE yetkilisi, Kanal İstanbul'a ilgi duyduklarını söyledi.

Hazar Denizi'nde Ortak Tatbikat

Rusya, İran, Kazakistan ve Azerbaycan donanmalarında yer alan roket ve top gemilerinin Hazar Denizi'nde ortak tatbikat gerçekleştirecekleri belirtildi.

Kırgızistan'da milletvekili seçimleri 28 Kasım'da düzenlenecek

Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezinden yapılan açıklamada, ülkedeki seçim tarihlerinin belirlenmesi yetkisinin geçtiğimiz aylarda yapılan anayasa referandumu neticesinde Cumhurbaşkanı'na ait olduğu bildirildi. Açıklama neticesinde Cumhurbaşkanı Sadır Capatov'un seçim tarihini 28 Kasım olarak belirlediği aktarıldı. (TRT Avaz)

Türkiye ile Özbekistan arasında imzalanan ekonomi protokolü Resmi Gazete'de yayımlandı

Türkiye ile Özbekistan 28 Haziran 2021 tarihinde imzalanan Karma Ekonomik Komisyonu Protokolü'nün onayı Resmi Gazete'de yayımlandı. Protokolde iki ülke arasındaki ticaret, yatırım, bankacılık, dijital devlet, bilim ve teknoloji, sanayi, enerji, tarım ve orman, insan kaynakları, eğitim ve sağlık konularındaki gelişmeler ve iyileştirmeler üzerinde duruluyor.

Özbekistan, Afgan mültecilere sınırını açacak mı?

Özbekistan Dışişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada, Özbekistan'ın, topraklarına dayanan Afgan mültecileri almak istemediği ve bu yüzden sınırların açılmaması konusunda tavrını koruyacağı belirtildi.

6. ABD :

ABD Başkanı Joe Biden Afganistan'dan çekilme kararını savundu

ABD Başkanı Joe Biden ABD birliklerinin Afganistan'dan çekilmesini savundu. Biden, 20 yıllık askeri müdahalenin sona ermesinin "ABD için en iyi karar" olduğunu söyledi.(DW)

Biden'in Afganistan kararını ABD halkı onaylamadı

ABD'de yapılan bir anket, Amerikan halkının sadece yüzde 38'inin Başkan Joe Biden'ın Afganistan'dan çekilme sürecini onayladığını, kalan kesimin ise Biden'ın bu politikasını eleştirdiğini ortaya koydu.(TRT Haber)

Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy, Pentagon'da ABD Savunma Bakanı Austin ile görüştü

Washington'da ziyarette bulunan Zelenskiy ve Bakan Taran, Pentagon'da Bakan Austin ve üst düzey savunma yetkilileri ile bir araya geldi. Austin, meslektaşları Taran ile ABD-Ukrayna Stratejik Savunma İlişkileri Çerçeve Mutabakatını imzalayarak Ukrayna ile ilişkileri güçlendirme sözü verdi.(Sputnik)

Kısa Kısa

- ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin, ABD-Ukrayna savunma anlaşmasının istihbarat ve siber işbirliğini içerdiğini söyledi.
- Beyaz Saray Sözcüsü Jen Psaki, ABD'li yetkililerin Kabil Havalimanı'nın sivil tarafını yeniden açmak için Türkiye ve Katar ile birlikte çalıştıklarını söyledi.
- ABD Başkanı Biden: "Amerika'ya zarar vermek isteyenler, Amerika'nın asla boş boş oturmayacağını bilmelidir. Asla affetmeyeceğiz, asla unutmayacağız, seni dünyanın herhangi bir köşesinden yakalayacağız ve bedelini ödemek zorundasın."

- ABD Başkanı Joe Biden, ABD'nin Afganistan'dan çekilmesini ABD için en iyi karar olarak nitelendirdi ve ABD'nin terörle mücadele için karada askere ihtiyacı olmadığını söyledi
- Pentagon, ABD Silahlı Kuvvetleri'nin Kabil'den ayrılırken orada hizmet köpekleri bıraktığı yönündeki haberleri yalanladı.

7. RUSYA :

Rusya ve ABD, stratejik istikrarı eylülde yeniden görüşecek

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile stratejik istikrar konusunda yeni tur toplantının eylülde yapılacağını söyledi. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile ABD Başkanı Joe Biden'ın daha önce görüşme yaptığını anımsatan Lavrov, bu görüşmenin ardından iki ülke arasında stratejik istikrar konusunda diyalogun başladığına dikkati çekti. (tass/gazete)

Rusya'dan Azerbaycan'a 'tutuklu Ermenileri şartsız serbest bırak' çağrısı

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Ermeni meslektaşları Ararat Mirzoyan ile bir araya geldikten sonra açıklama yaptı. Bakan Lavrov, Bakü yönetimine çağrı yaparak bütün Ermeni tutukluların serbest bırakılmasını istedi. "Buradan tutuklu Ermenilerin şartsız olarak serbest bırakılması için Azeri meslektaşına çağrı yapıyorum" diyen Lavrov, bu adımın şu an eksik olan güven inşası için önemli olacağını vurguladı. (euronews)

Lavrov: Amerikalılar ile anlaşma konusu yapmayı teklif ediyoruz

Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, ABD ile stratejik istikrar konusunda yeni tur toplantının Eylül ayında yapılacağını söyledi. Lavrov: Nükleer ve nükleer olmayan, saldırı ve savunma amaçlı kullanılan tüm stratejik silahları Amerikalılar ile anlaşma konusu yapmayı teklif ediyoruz.

Rusya Savunma Bakanı Şoygu: Afganistan'da durum kritik

Afganistan'daki durumun kritik olduğunu belirten Rusya Savunma Bakanı Şoygu, beş ülkenin yüzlerce vatandaşının Kabil'den tahliyesi sırasında sergiledikleri hızlı ve dikkatli çalışmalarından dolayı Rus pilot ve doktorlara teşekkür etti. Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, bugün telekonferans yoluyla yapılan Afganistan konulu bir toplantıda, "Bu ülkede durum kritik. İnsanlar canları pahasına bile oradan kaçmaya çalışıyor" diye açıkladı. (sputnik)

Zaharova: Afganistan asla NATO'yu unutmayacak

Rusya Dışışleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, Telegram-kanalından yaptığı paylaşımda, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in, Afganistan'dan ayrılmayı başaramayanları unutmayacakları yönündeki sözlerini değerlendirdi. Rus diplomat, "Sanırım Afganlar da Stoltenberg ve harikulade örgütünü unutmayacak. Asla" diye yazdı. (sputnik)

Rusya: BM'nin İdlib'e insani yardım göndermesini memnuniyetle karşılıyor

Rusya Dışışleri Bakanlığı'nın açıklamasında, "Moskova, BM Dünya Gıda Programı operasyonunun ilk aşamasının başarıyla yerine getirilmesini memnuniyetle karşılıyor ve zamanında bitmesini umuyor. Ayrıca malzemelerin, gerilimi azaltma bölgesini kontrol eden Hayat Tahrir eş-Şam teröristlerinin eline geçmesini önlemek için ihtiyaç sahipleri arasında dağıtımında güvenli mekanizmanın bir an önce geliştirilmesi önemli" ifadesine yer verildi. (sputnik)